

Nordisk konferanse 6.-7. desember, 2023, Tromsø, Norge

Urfolk og nasjonale minoriteter i lærerutdanninger: perspektiver fra forskning og undervisning

Innhold - Contents

Velkommen til Tromsø - Bures boahitin Romsii.....	3
Hvordan komme til ILP-bygget – How to get to the ILP-building.....	4
Våre hovedtalere – our keynotes.....	4
Hovedinnlegg 1: Pigga Keskitalo, University of Lapland, Finland	4
Hovedinnlegg 2: Claudia Lenz, DEMBRA	5
Hovedinnlegg 3: Torjer A. Olsen og Hilde Sollid, UiT The Arctic University of Norway	5
Program 6. desember - Prográmma juovlamánu 6.....	6
Parallell sesjon A – Bálddalas sešuvdna A (1.007)	7
Parallell sesjon B – Bálddalas sešuvdna B (Didaktikken)	8
Program 7. desember - Prográmma juovlamánu 7.....	9
Parallell sesjon C – Bálddalas sešuvdna C (1.007)	10
Parallell sesjon D – Bálddalas sešuvdna D (Didaktikken).....	11
Sesjon E – Sešuvdna E (Didaktikken).....	12

Velkommen til Tromsø - Bures boahtin Romsii

Vi har stor glede av å ønske dere velkommen vår nordiske konferanse med tittel: *Urfolk og nasjonale minoriteter i lærerutdanninger: perspektiver fra forskning og undervisning*, som skal foregå i auditorium [didaktikken \(rom 1.059\)](#) på ILP-bygget ved UiT Norges arktiske universitetet, Tromsø. Vi blir om lag 50 deltakere hvor de fleste er fra Norge og Sápmi (Finland). Vi har derfor valgt å ha norsk som hovedspråk på konferansen, men med noen få innlegg på engelsk. Vi oppfordrer til at dere har PowerPoint-presentasjonen på engelsk, slik at våre internasjonale deltakere også kan få utbytte av deres innlegg selv om dere presenterer på norsk. Selve programmet er på norsk og nordsamisk.

English summary: Welcome to Tromsø and our conference *Indigenous and minority topics in teacher education: perspectives from research and education*, which will be held in auditorium [didaktikken \(room 1.059\)](#) at the ILP-building at UiT The Arctic University of Norway, Tromsø. We are approximately 50 participants from Norway and Sápmi (Finland). The main language will be Norwegian, with some exceptions in English. We suggest that your presentations are held in English or at least with English PowerPoint slides.

Viktig melding for alle som skal ha innlegg: Send din presentasjon til silje.sivertsvik@uit.no før kl.23 dagen før du skal presentere.

Important message for all presenters: Send your presentation to silje.sivertsvik@uit.no before 11 p.m. the day before your presentation.

Hvordan komme til ILP-bygget – How to get to the ILP-building

Buss 20, 21 eller 34 går fra Tromsø sentrum til UiT fra busstopp «Smørutorget». Du vil trenge appen [Troms billett](#) og turen koster 41 NOK i rushtiden (kl.6-9 og kl.14-17) og 21 NOK utenfor rushtid. For planlegging av reise brukes appen [Troms Reise](#). Du kan også bestille taxi på [Tromsø Taxi](#), [Din Taxi](#) eller via appen [Taxifix](#).

English summary: Take bus nr 20, 21 or 34 from «Smørutorget» to UiT. You will need the app [Troms billett](#) and the trip costs 41 NOK in rushhours (between 6-9 and 14-17) and 21 NOK other times. For planning the travel, use the app [Troms Reise](#). Taxi may be ordered at [Tromsø Taxi](#) or [Din Taxi](#) or the app [Taxifix](#).

Våre hovedtalere – our keynotes

Hovedinnlegg 1: Pigga Keskitalo, University of Lapland, Finland

Title of presentation: *The place for Indigenous pedagogy in teacher education*

Professor (PhD) Pigga Keskitalo works as a professor of education, specifically in Arctic Perspectives in education. She works with the research projects that concern teacher education, Sami language and teaching, Sami perspectives in teaching, indigenous research methodology and research ethics and in addition to, distance learning and digitization of teaching. She has previously worked in Norway for 20 years with Sami teacher training. Her PhD in education dealt with Sami School and curriculum in Norway (University of Lapland in 2010). She is Sami-speaking and comes from Utsjok, Finland but currently lives in Enontekiö, Finland. She sits in the UArctic and UNESCO/UNITWIN teacher education networks for social justice and equity. She has written

many books on Sami education and school history and worked with indigenous perspectives together with global research groups.

Hovedinnlegg 2: Claudia Lenz, DEMBRA

Title of presentation: *Teaching about Jewish life - in the shadow of the Holocaust?*

Claudia Lenz is professor of social science and chair for the prevention of antisemitism and racism at MF Norwegian School of Theology, Religion, and Society, and research professor at The Norwegian Center for Holocaust and Minority Studies. She is one of the co-founders of Dembra (Democratic readiness against racism and antisemitism) and head of Dembra for teacher education. She currently is a member of the Norwegian government's Commission on Extremism.

Hovedinnlegg 3: Torjer A. Olsen og Hilde Sollid, UiT The Arctic University of Norway

Title of presentation: *Urfolk og nasjonale minoriteter i lærerutdanningen – muligheter, utfordringer, usikkerhet og mot*

Torjer A. Olsen is professor of Indigenous studies at The Centre for Sámi Studies, UiT The Arctic University of Norway. His research interests include Indigenous education, gender and/in Indigenous research, and Christianity in Sápmi.

Hilde Sollid is professor at the Department of Language and Culture, UiT The Arctic University of Norway. Her field of research is sociolinguistics, focusing on language policy, language ideology and multilingualism in educational contexts in Northern Norway.

Sollid and **Olsen** are the editors of the book *Indigenising Education and Citizenship Perspectives on Policies and Practices From Sápmi and Beyond*.

Program 6. desember - Prográmma juovlamánu 6

Konferansier – jodiheaddji: Veronica Bergan, veronica.bergan@uit.no

Tid - áigi	Innhold - Sisdoallu	Hvor – gos?
09:30-10:30	Registrering og kaffe - Sisačaliheapmi ja gáffe	ILP-bygget
10:30-10:50	Åpning – Rahpandoalut	Didaktikken
10:50-11:50	Hovedinnlegg 1 – Váldologaldalli 1 Pigga Keskitalo, University of Lapland, Finland <i>The place for Indigenous pedagogy in teacher education</i>	Didaktikken
12:00-13:00	Lunsj – Borranboddu	Teorifagkantina
13:00-13:50	Kafedialoger – Ságastallan Tema 1: Samisk kulturmangfold Tema 2: Kultursensitivitet Tema 3: Samiske og minoritetsrelaterte temaer i praktisk-estetiske fag Tema 4: Skolens rolle i språklig revitalisering	1.005 (tema 1) 1.006 (tema 2) 1.007 (tema 3) 1.058 (tema 4)
13:50-14:00	Kaffe/te - Gáffe ja deadja	ILP, Hall
14:00-14:45	Kafedialoger – Ságastallan Tema 5: Tverrfaglig arbeid i skolen Tema 6: Utfordringer og muligheter i samifisering/indigenisering/dekolonialisering? Tema 7: Hvordan kan "ikke-samiske" undervisere jobbe med samiske tematikker? Tema 8: Nasjonale minoritetstematikker i skole og lærerutdanning	1.005 (tema 5) 1.006 (tema 6) 1.007 (tema 7) 1.058 (tema 8)
14:45-15:00	Pause med kake - Boddu gáhkuin	ILP, Hall
15:00-17:00	Parallellsesjon A, B – Bálddalas sešuvnnat A, B	1.007 (A), Didaktikken (B)
17:30- 20:00	Konferanse tapas – Konferánsa gaskabeaivvit <i>For forhåndspåmeldte</i>	ILP rom 2.072

Parallell sesjon A – Bálddalas sešuvdna A (1.007)

Leder av sesjonen – Jodiheaddji sešuvnnas: Bengt Haugseth, bengt.haugseth@uit.no

Tid - áigi	Presentasjon – ovdanbuktin
15:00-15:10	Rakel R. Næss og Berit Bratholm, USN <i>Det er merkelig at jeg kan mer om muslimer i Norge enn samer innad i kulturen! Pedagogikklæreres kunnskaper om det samiske perspektivet i grunnskolelærerutdanningen</i>
15:15-15:25	Merete Saus, Aylin Karayazgan, Djulia Spatalaj, Claudia Josef, Mariann Bellika Hansen og Inger Sigfridsson, UiT m.fl. <i>Hvilke utfordringer har romske ungdom i krevende livssituasjoner med å etablere og utvikle trygg romsk etnisk identitet? Hvordan kan skolene og lærerutdanningene bidra i denne prosessen?</i>
15:30-15:40	Greta Heim og Jan Höper, UiT <i>Árbediethu som del av tverrfaglig undervisning i samisk matkultur</i>
15:45-16:00	Pause - Boddu
16:00-16:10	Mona Kvivesen, UiT <i>Samisk tradisjonell kunnskap og utdanning for bærekraftig utvikling</i>
16:15-16:25	Anne B. Fyhn, UiT og Sámi allaskuvla <i>Urfolk og nasjonale minoriteters språk og kultur i matematikkfaget.</i>
16:30-16:40	Elisabeth Wirkola, UiT <i>Hvordan kan en forstå og legger til rette for matematikklæring /glede/ vegring hos elever i kulturer som (historisk) ikke vektlegger akademisk utdannelse</i>
16:45-16:55	Bengt Haugseth og Bente Karlsen, UiT <i>Synliggjøring av samisk og kvensk kultur i estetiske fag</i>

Parallell sesjon B – Bálddalas sešuvdna B (Didaktikken)

Leder av sesjonen – Jodiheaddji sešuvnnas: Hilde Sollid, hilde.sollid@uit.no

Tid - áigi	Presentasjon – ovdanbuktin
15:00-15:10	Rauni Äärelä-Vihriälä ja Rauna Rahko-Ravantti, Sámi allaskuvla <i>Strengthening the digital skills of a Sámi student teacher</i>
15:15-15:25	Lene Antonsen og Katarzyna Dominczak, UiT <i>Skrijving på samisk: nye kontekster for nye generasjoner</i>
15:30-15:40	Berit Anne Bals Baal, UiT <i>Læringsutbytte og kvalitet i de samiske språkfagene</i>
15:45-16:00	Pause - Boddu
16:00-16:10	Lukas Kosner, UiT <i>Lea go dus sadji munnje?: samisk som andrespråk i barneskolen.</i>
16:15-16:25	Hella Veierud Busch, UiT og Guro Tafjord, HiVolda <i>«Eg har lært at kunnskap er med på å fjerne dei negative haldningane som finnast i samfunnet, og at eg som lærar kan vere med å forebygge dei» - Erfaringer fra arbeid med samiske perspektiver i norsk på grunnskolelærerutdanninga ved Høgskulen i Volda</i>
16:30-16:40	Inga H. Undheim og Beatrice G. Reed, HVL <i>Det som var, det som er, og det som kunne ha vært. Affektive strategier i nyere sakprosa som formidler samiske erfaringer</i>
16:45-16:55	Silje S. Karlsen, UiT <i>Gean jurdagiid dávistan/Hvem sine tanker gir ekko i meg [...]. Samiske dikt i klasserommet.</i>

Program 7. desember - Prográmma juovlamánu 7

Konferansier - jodiheaddji: Veronica Bergan, veronica.bergan@uit.no

Tid - áigi	Innhold - Sisdoallu	Hvor – gos?
08:30-09:00	Kaffe - gáffe	Didaktikken
09:00-10:00	Hovedinnlegg 2 - Váldologaldalli 2 Claudia Lenz, DEMBRA <i>Teaching about Jewish life - in the shadow of the Holocaust?</i>	Didaktikken
10:00-10:15	Kaffe og frukt – gáffe ja šattut	Didaktikken
10:15-12:00	Parallell sesjon C, D - Bálddalas sešuvnnat C, D	1.007 (C) Didaktikken (D)
12:00-13:00	Lunsj - Borranboddu	Teorifagskantina
13:00-14:30	Sesjon E – Sešuvdna E	Didaktikken
14:30-14:45	Pause med kake - Boddu gáhkuin	Didaktikken
14:45-15:30	Hovedinnlegg 3 - Váldologaldalli 3 Torjer A. Olsen og Hilde Sollid, UiT <i>Urfolk og nasjonale minoriteter i lærerutdanningen – muligheter, utfordringer, usikkerhet og mot</i>	Didaktikken
15:30- 15:45	Oppsummering - Čoahkkáigeassu	Didaktikken

Parallell sesjon C – Bálddalas sešuvdna C (1.007)

Leder av sesjonen – Jođiheadđji sešuvnnas: Veronica Bergan, veronica.bergan@uit.no

Tid - áigi	Presentasjon – ovdanbuktin
10:15-10:25	Inger W. Krempig, UiT og Elisabeth Enoksen, NIH <i>På hvilken måte kan undervisning om kart gi både studenter og elever forståelse og interesse for samisk kultur og naturbruk?</i>
10:30-10:40	Linda Hjemgård og Ingrid Frenning, UiT <i>Høsttur med nærmiljøfriluftsliv og samiske læringsaktiviteter.</i>
10:45-10:55	Ingrid Frenning, UiT <i>Med fokus på både sjø- og reinsamisk liv</i>
11:00-11:15	Pause - Boddu
11:15-11:25	Arne Jacob Melting, HVL <i>Små barn og store mål. Hvordan samisk kultur beskrives i begynneropplæringen i samfunnsfag..</i>
11:30-11:55	Veronica Bergan, Greta Heim, Maren Palismaa, Minna P.E. Näkkäljärvi, Karen Lovise Siri Stångberg og Ann-Margaret Kulsland, UiT og SAMAS <i>Erfaringer fra desentralisert kompetanseheving med å utvikle videocaster med mål om å styrke samisk språk og kultur for skoler i RSK-Midt Finnmark</i>

Parallell sesjon D – Bálddalas sešuvdna D (Didaktikken)

Leder av sesjonen – Jođiheadđji sešuvnnas: Siw Killengreen, siw.killengreen@uit.no

Tid - áigi	Presentasjon – ovdanbuktin
10:15-10:25	Åsmund Aamaas og Kristin G. Eriksen, USN <i>Utviklingsarbeid med samiske perspektiver i lærerutdanninger utenfor Sápmi: Selvrefleksjon, estetiske læringsprosesser og kompetanse for det 21.århundre</i>
10:30-10:40	Anja Pesch og Camilla Eline Andersen, HiNN <i>Dekolonisering og indigenisering i norske barnehagelærerutdanninger? Spenninger og muligheter i analyser av emneplaner og pensumlitteratur</i>
10:45-10:55	Åse Mette Johansen og Hilde Sollid, UiT <i>Norskfaget og forsoning: Hvilken rolle kan skolens største fag ha?</i>
11:00-11:15	Pause - Boddu
11:15-11:25	Trine Kampmann-Jensen og Linn-Terese Bern, HiNN <i>Sammenveving – en estetisk tilnærming til arbeid med samiske perspektiver i barnehagen. Et FoU-prosjekt.</i>
11:30-11:40	Torjer Olsen, UiT <i>Fra berøringsangst til kompetent mot – om å undervise om samiske temaer</i>
11:45-11:55	Pustepause 😊

Sesjon E – Sešuvdna E (Didaktikken)

Leder av sesjonen – Jođiheadđji sešuvnnas: Siw Killengreen, siw.killengreen@uit.no

Tid - áigi	Presentasjon – ovdanbuktin
13:00-13:10	Tove Beate Jensen og Amelie Matt, UiT <i>Hallo Stallo! Samiske perspektiver fra fremmedspråksundervisninga i videregående skole</i>
13:15-13:25	Sebastien Thomine, Nord Universitet <i>How are Sámi people presented to foreigners in second language textbooks?</i>
13:30-13:40	Greta Heim og Veronica Bergan, UiT <i>Tverrfaglig utforskende og studentaktivt undervisningsopplegg om samisk kultur i barnehagelærerutdanningen</i>
13:45-14:00	Pause - Boddu
14:00-14:10	Kåre Haugan og Anna Marie Holand, Nord Universitet <i>Undervisning om samisk kultur og tradisjon i grunnskoler i det sørsamiske området</i>
14:15-14:25	Jan Höper, Siw Killengreen og Andy Sortland, UiT <i>«Bjørk ble tradisjonelt brukt til parkett» - Birget: Oppdrag Sjølbergning - Et aksjonsforskningsprosjekt for bruk av samisk tradisjonell kunnskap i kombinasjon med å lære om biologisk mangfold i naturfag</i>